

神

SADECE TANRI BİLİR

Bir zamanlar bir köyde çok fakir bir ihtiyar varmış. Ancak fakirliğine rağmen, insanlar onu kıskanırılmış, çünkü yaşlı adamın asil bir beyaz atı varmış. Bu kadar güzel ve güçlü bir at hiçbir yerde bulunmazmış. İmparator bile bu at için bir sürü para teklif etmiş. Ancak yaşlı adam şöyle dermiş:

- “Bu at benim için basit bir at değil, dost gibidir. İnsan hiç dostunu satabilir mi? İşte bu yüzden satamam. Çünkü o benim mülküm değil, dostumdur.”

İhtiyar adam çok fakir bile olsa insanların tekliflerine rağmen atı hiç satmazmış. Ve işte bir gün ahıra girince bir de bakmış ki at kaybolmuş. Köyde yaşayan herkes gelip yaşlı adamı azarlamaya başlamış:

- “Sende hiç akıl yok mu? Bir gün birisi gelip atımı çalar, diye düşünmeliydin. Neden zamanında atını satmadın ki? Baksana imparator bile gelip sana onca altın teklif etti ama satmadın. Hani nerede şimdi senin o güzel atın? Kaybettin işte her şeyini.”

Yaşlı adam cevap vermiş:

- “Bunun hayır ya da şer olduğunu kim bilir? Bunu nereden bilebilirsiniz? Tamam, at şimdi ahırda değil. Bu doğrudur

ama bunun dışında her şey sadece düşüncelerden ibarettir. İyilik ya da kötülük, siz bunu nasıl bilebilirsiniz?”

İnsanlar itiraz etmiş:

- “Biz aptal mıyız? Her şey ortada! Atını çalmışlar, sen de fırsatını kaybettin. Senin açıdan bunun kötülük olduğu belli.”

İhtiyar cevap vermiş:

- “Bunun iyilik ya da kötülük olduğunu zaman gösterir. Yarın ne olacağı belli değil.”

Yaşlı adamın akli gitmiş diye alay eden köy ahalisi güle güle evlerine dağılmış. Ancak iki hafta sonra at aniden geri gelmiş, hem de yanında yabani bir at sürüsü getirmiş. Komşular tekrar toplanıp konuşmaya başlamış:

- “İhtiyar, sen aslında haklıymışsın. Asıl aptal olan biziz. Meğer atın kaybolması senin için iyilikmiş. Baksana, atın peşinden bir sürü dolusu at gelmiş.”

Yaşlı adam cevap vermiş:

- “Yine mi başladınız? Tamam, at gelmiş, peşinden de bir sürü dolusu at getirmiş, ne var bunda? Bunun iyilik ya da kötülük olduğunu kim bilebilir? Hele bir bakalım kaderde ne var... Siz olaya dar açıdan bakıyorsunuz, üstelik hüküm vermek için acele ediyorsunuz. Kitabın sadece ilk sayfasını okuyarak, kitabın tamamını anlamak mümkün mü? Sayfada yazılı bir cümleyi okuyarak diğer cümleleri anlamanız mümkün mü? Aslına bakarsanız, bu halinizle bir tek kelime bile okumuş sayılmazsınız. Hayat, sonsuz bucaksız bir okyanustur. Sadece bir dalgasına bakarak yorum yapmak imkânsızdır. İyilikmiş, kötülükmüş, bunu hiç kimse bilemez, yarın ne olur ne biter bilinmez.”

Bu sefer hiç kimse konuşmaya cesaret edememiş: Ya ihtiyar bu sefer de haklı çıkarsa? Yine de herkes, sessiz bir şekilde evine dağılırken beleşten bir sürü dolusu at elde etmenin iyilik olduğunu düşünmüş.

Fazla zaman geçmeden yaşlı adamın oğlu yabani atları eğitmek için onları sürmeye başlamış. Yabani atın biri oğlanı sırtından atınca gencin ayağı kırılmış. Komşular yine toplanmış, konuşmaya başlamış:

- “Ah, çok yazık! İhtiyar sen yine haklı çıktın. Bu atlardan hayır gelmedi sana. Baksana, yegâne oğlun attan düşüp ayağını kırmış. Şimdi sana kim yardım edecek?”

Yaşlı adam cevap vermiş:

- “Hayda! Yargılamak için, hüküm vermek için yine acele ediyorsunuz. Bu durumda söylenecek tek şey: Oğlum ayağını kırdı. Bunun haricinde akla gelen her şey belirsiz düşüncelerden ibarettir. Bunun iyilik ya da kötülük olduğunu kim bilebilir?”

Bu olaydan bir hafta bile geçmeden ülkede savaş kopmuş. Ayakta duran, sağlam genç erkeklerin hepsini toplayıp askere almışlar. Köyde sadece yaşlı adamın oğlunu almamışlar; ayağı kırık adamın savaşta ne işi var?

Köylülerin hepsi oğulları için gözyaşı döke döke yaşlı adama gelmişler:

- “İhtiyar, bizi affet. Tanrı görüyor ki sen haklıymışsın, oğlunun attan düşüp ayağını kırması iyilikmiş. Ayağı kırık, aksaya aksaya yürüse bile, savaşta öldürülmekten kurtuldu nasılsa. Ah, çok şanslısın.”

Yaşlı adam gülümseyerek cevap vermiş:

- “Siz ne biçim insanlarsınız? Bunun iyilik ya da kötülük olduğunu kim bilebilir ki? Hiç kimse bilemez. Tanrı’dan başkası bunu bilemeyeceğine göre peşin hüküm vermeyin. Bakalım, yarın ne olur ne biter.”

蒼蠅

SİNEK AVCISININ SIRRI

Bir gün Konfüçyüs, sinek avı konusunda uzman olan ucube bir adamla karşılaşmış. Adam yerden taş toplar gibi ustaca sinek yakalıyormuş.

Konfüçyüs, sinek avcısına dönüp sormuş:

- “Sen gerçekten bu kadar maharetli bir sinek avcısı mısın? Yoksa bunun bir sırrı mı var?”

- “Evet, bunu yapabilmemin bir sırrı var.” diye cevaplamış ucube adam: “Sinek avına çıkmadan önce uzun bir çubuğun ucuna camdan bilyeler koyuyorum. Eğer iki bilyeyi üst üste koyup onları düşürmezsem demek ki sineklerin çoğunu kaçırmam. Eğer üç bilyeyi üst üste koyup tutabilirsem demek ki on sinekten sadece biri benden kaçabilir. Eğer beş bilyeyi bu şekilde tutabilirsem sineklerin hiçbiri benden kaçamaz. Bunu yapmak için tıpkı heykel gibi hareketsiz olmam gerekiyor. O anda sadece sinekler hakkında düşünüyorum: Benim için tüm dünya sineklerin kanadında odaklanmış gibidir ve böylece ava çıkınca başarılı oluyorum.”

Bunu duyan Konfüçyüs, yanında duran öğrencilerine dönüp şöyle demiş:

- “Ruh tamamen sakin olmalıdır. Fikirler sadece bir şeye odaklanmalıdır. Ancak bu şekilde başarıya ulaşılabilir.”

嚙

GEVEZE ADAM

Lao Tzu her gün komşusuyla birlikte sabah yürüyüşüne çıkarmış. Komşusu, onun daima suskun olduğunu bilirmiş. Adam yıllar boyunca her sabah derin bir suskunluk içinde Lao Tzu ile birlikte gezmeye devam etmiş ve bu süre boyunca bir tek kelime bile etmemiş.

Bir gün adamın evinde bir misafir konaklamış ve sabahleyin Lao Tzu ile yürüyüşe katılmak için ev sahibine yalvarmış. Lao Tzu'nun komşusu misafirin gönlünü kırmamak için bir tek şartla kabul etmiş:

- "Tamam, seni sabah yürüyüşüne götüreceğim fakat konuşmaman gerekiyor. Lao Tzu konuşmaktan hoşlanmıyor. Unutma, bir tek kelime bile etmeyeceksin!"

Çok güzel ve sakin bir sabahmış, sadece kuşların ötüşü duyuluyormuş. Misafir, yürüyüş boyunca sadece bir şey söylemiş:

- "Ah, nasıl da güzel!"

Bir saatlik yürüyüş boyunca misafirin söylediği tek şey bu olmuş fakat Lao Tzu ona çok sert bir şekilde bakmış.

Yürüyüş bitince Lao Tzu, komşusuna dönmüş:

- “Bundan sonra başka hiç kimseyi getirme. Kendin de gelme. Misafirin çok geveze biriymiş. Sabah çok güzel ve huzurluydu. Bu adam ise her şeyi berbat etti.”

旅人

SEYYAH TAVUK

Sonbahar geleli epey olmuş. Kırlangıçlar güneye göç etmek için kuzey rüzgârını bekliyormuş. Avluda gezinen tavuk, kırlangıçların ötüşünü dinlerken kendi kendine düşünmüş: “Ya ben de güneye göç etsem nasıl olur?”

Ertesi gün kuzey rüzgârı esmiş ve kırlangıçları alıp güneye doğru götürmüş. Tavuk da kanat çırparak avlunun dışına atlamış ve güneye uçmak için havaya yükselmiş. Ancak yolun öbür tarafındaki komşu evin tarlasına, oradan da bahçesine kadar uçabilmiş.

Akşamleyin evine geri dönen tavuk, avludaki bütün kuşları, tavukları, ördekleri ve kazları toplayıp güneye yaptığı seyahatini anlatmaya koyulmuş. Yolda gördüğü at arabalarını anlatmış. Tarladaki kavunları, karpuzları anlatmış. Bahçede gördüğü rengârenk meyvelerden ve bahçivandan bahsetmiş.

Avludaki kuşların hepsi tavuğu alkışlamış:

- “Helal olsun tavuğa! Dünyayı gezip çok ilginç şeyler görmüş.”

Altı ay sonra hava yine ılıyınca kırlangıçlar geri dönmüş ve güneyde gördükleri dağlardan, denizlerden bahsetmeye başlamış. Ancak avludaki kuşlar kırlangıçlara inanmamış:

- “Bizim seyyah tavuğumuz sizden önce güneye gidip gelmiş, bize orada gördüklerinden bahsetmiş. Biz artık güneyin nasıl olduğunu biliyoruz, bizi kandıramazsınız.”

Bu olaydan sonra herkes tavuğun güney konusunda uzman olduğunu, güney denilince her şeyin ondan sorulacağını mecburen kabul etmiş. Tavuk güneye seyahat edip her şeyi kendi gözleriyle görünce ona artık kim itiraz edebilirdi ki?

智者

BİLGELERİN ÇÖPÜ

Hükümdar, sarayında oturup kitap okurken tekerlek ustası saray avlusunda çalışıyormuş. Tekerlek ustası çekicini ve aletlerini bırakıp hükümdarın yanına gelmiş ve sormuş:

- “Efendim, ne okuduğunuzu öğrenebilir miyim?”

Hükümdar cevap vermiş:

- “Bu kitap, bilgelerin düşüncelerini içeriyor.”

Tekerlek ustası merak etmiş:

- “Bu bilgiler hayatta mı?”

- “Hayır, hiçbiri yaşamıyor.” diye cevaplamış hükümdar.

- “Efendim, demek ki bu kitapta yazılanlar bilgelerin çöpünden başka bir şey değil.”

Hükümdar sinirlenmiş:

- “Ben senin efendimim! Okuduğum bir kitap hakkında böyle konuşmaya nasıl cüret edersin?!”

- “Efendim, ben ustası olduğum işe göre konuşuyorum.” diye cevaplamış tekerlek ustası ve devam etmiş: “Ellerim tekerlek yaparken sanki kendiliğinden çalışıyor, yüreğim de bu işi ya-